

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

7/81
6x 24

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPG.0.01.00.00-026.21 -2011/5265619
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Kemal
Ekinci/7/81

20 Ocak 2012

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığı muhatap 06.10.2011 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.010.00.02-7/81-24157 sayılı yazıları.

Bursa Milletvekili Kemal Ekinci'nin Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/81 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

EK:6 Sayfa

Dağıtım:
Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL EKİNCİ

7/81 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

Bilindiği üzere eski SSCB coğrafyasında “Türk” diye adlandırılan tek topluluk Ahıska Türkleridir. 1944’te başlayan yurtlarından uzaklaştırma harekâtı ne yazık ki Sovyetlerin çökmesine ve yeni bir dünya düzeni kurulmasına rağmen sonlanmamıştır. Üstelik zaman zaman diğer Türk soylu topluluklar tarafından da kırıma uğramışlardır. 1992 yılında TBMM’nce çıkarılan 3385 sayılı yasaya istinaden Devlet tarafından Iğdır’da iskan edilen 150 ailenin dışında sistemli olarak iskan edilmiş aile yoktur. Çeşitli vesilelerle ülkemize gelen Ahıska Türklerinin sayısı 70-100 bin civarındadır. Bunların önemli bölümü vatandaşlık alamadığı gibi ikamet ve çalışma izini de alamamaktadır. İkamet almaları için zulümden kaçıp gelen insanlardan adeta soy kütüğü istenmektedir. 11.07.2007 tarihinde Avrupa Konseyince kabul edilen yaptırım kararına istinaden Gürcistan Parlamentosu’nca kabul edilen Ahıskalıların Yurtlarına dönmelerine dair kanun ne yazık ki henüz hayata geçirilmemiştir. Birçok meslek sahibi Ahıskalının Diplomasına denklik verilmemiştir.

Bu bilgiler ışığında;

1. SSCB’nin dağılmasından itibaren Ülkemize gelen Ahıskalı aile-kişi sayısı ne kadardır? Bunlardan T.C vatandaşlığına geçme hakkı kazananların sayısı kaçtır?
2. Vatandaşlık almayan, ancak yasal olarak oturma ve çalışma izni alan Ahıska Türkü soydaş sayısı ne kadardır? Bunlardan SGK kayıtlarında olan sigortalı sayısı ne kadardır? Emeklilik hakları var mıdır?
3. Oturma izni alabilmek için; “kendisinin, babasının ve dedesinin doğum yerlerini gösterir resmi belge tercüme ettirildikten sonra ilgili ülkenin konsoloslüğundan apostil mührü...” diye başlayıp devam eden belgeler istenmektedir. Bin bir güçlükle kendini Türkiye’ye atan bu insanlar bu belgeleri nereden alacaklar? Bu sızlere ikamet izni vermiyorum anlamına gelmez mi?
4. Komşu ülke Gürcistan’la ilişkileri iyi olduğu bilinen Hükümetimiz Ahıskalılarla ilgili bu ülke makamları nezdinde bir girişimde bulunmuş mudur? Bulunmuşsa bu girişimler nelerdir?
5. Ortadoğu’da yaşanan olaylarla ilgili olarak; “Suriye meselesi bizim iç işlerimizdir. Buna kayıtsız kalamayız” Söylemini dile getiren Sayın Başbakan; Ahıska Türklerinin sorunlarını da “iç mesele” olarak görmekte midir?
6. Y.Ö.K diploma denkliği için başvuran Ahıskalı sayısı ne kadardır? Bunlardan kaç kişi denklik belgesi almıştır?

7. Henüz vatandaşlık ve oturma izni alamayan soydaşların eğitim çağındaki çocuklarının statüsü nedir? Okula devam edebiliyorlar mı? Bu çocukların Sosyal güvencesi var mıdır? Varsa hangi kaynaktan ödenmektedir?
8. Yeni kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın Ahıska Türkleri ile ilgili bir çalışması var mıdır? Bu çalışmaların içeriği nelerdir? Bu kuruluştaki görev alan Ahıska Türkü var mıdır?
9. 11.07.2007 tarihinde Avrupa Konseyince kabul edilen karara istinaden Gürcistan Parlamentosu'na çıkarılan ve Devlet Başkanınca onaylanan yasanın uygulanması ile ilgili Türkiye'nin Avrupa Konseyi ve Gürcistan Parlamentosu nezdinde herhangi bir girişim olmuş mudur? Bunlar nelerdir?

YANIT

1. Bu konuda İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı ve 1991-2011 yılları arasında vatandaşlığımıza alınan Ahıska Türklerinin sayısını yıllar itibarıyla gösteren bir liste Ek:1'de sunulmaktadır. Bu dönemde toplam 19.527 Ahıska Türkü vatandaşlığımızı kazanmıştır.

2. 1 Ekim 2011 tarihi itibarıyla öğrenim amaçlı 7, çalışma amaçlı 9, muhtelif sebeplerle 11.211 olmak üzere toplam 11.231 Ahıska Türkü'nün ikamet izni bulunmaktadır.

Ülkemizde oturma ve çalışma izni alarak çalışmaya başlayan ve Türk vatandaşlığına geçmemiş olan Türk soylu yabancılar Sosyal Güvenlik Kurumunca tabi oldukları ülkelerin uyruk kodlarına göre tescil edilmekte, bunlara Türk soylu olduklarına ilişkin ayrı bir kod verilmemektedir. Bu nedenle, vatandaşlık alamayan Ahıska Türklerinden sigortalı olarak çalışanların sayısının Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından tespiti mümkün bulunmamaktadır.

3. İçişleri Bakanlığımızın 02.05.2008 tarih ve 81601 sayılı yazısı ile Ahıska Türklerinden **getiremeyecekleri belgelerin istenilmemesi**, bunun yerine soy tespitinin mülakat yapılarak gerçekleştirilmesi yönünde Valiliklere talimat verilmiştir.

Ancak, bazı illerden gelen yazılardan ve bireysel müracaatlardan; ülkemizde bulunan bazı yabancıların Ahıska Türkü olmadıkları halde sahte belgelerle Ahıska Türkü olarak ikamet izni aldıkları veya alma talebinde bulundukları tespit edilmiştir.

Bunun üzerine Valiliklerce geriye dönük yapılan araştırmalar ve illerde oluşturulan **"Vatandaşlık Başvuru İnceleme Komisyonu"**nun çalışmaları neticesinde 2136 yabancıların Ahıska Türkü olmadıkları halde sahte belgeler vererek ikamet izni aldığı veya almak üzere müracaatta bulundukları tespit edilmiştir.

Mevcut aşamada Ahıska Türkleri için ikamet başvurularında belge ibraz etme şartı aranmamaktadır. Bununla birlikte Ahıska Türklerinin ikamet izni başvurularında **belge ibraz etmeleri** halinde, sahteciliğin önlenmesini teminen; belgenin, ilgili makamlarca tasdikli olması şartı aranmaktadır.

Burada amaç ibraz edilen belgelerin sahteciliğinin önlenmesi ve bunu yaparken ülkemizde bulunan Ahıska Türklerinin kendi ülkelerinde usulüne uygun olarak tasdiklenmiş belgelerinin başka bir tasdike gerek kalmadan işleme konulması veya ülkelerine gitmeden bu işlemleri yurt içerisinde de ilgili temsilcilikler nezdinde gerçekleştirerek ikamet izinlerini almalarının sağlanmasıdır.

4. Ahıska Türklerinin geri dönüşü Gürcistan ile ilişkilerimizin öncelikli gündem maddesidir. Ülkemizin girişimleri sonucunda Gürcistan'a 1999 yılında Avrupa Konseyi'ne (AK) üye olması sırasında Ahıska Türklerinin anavatanlarına dönüşlerini sağlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Gürcistan'ın bu amaçla kabul ettiği yasal çerçevenin en önemli ayağını oluşturan dönüş yasasında öngörülen başvuru süresi de tarafımızdan yapılan girişimler sonucunda Gürcü tarafınca uzatılmıştır.

Değerlendirme aşamasını hızlandırmak amacıyla Gürcistan makamlarıyla yakın işbirliği yapılmaktadır. Bu çerçevede, başvuru dosyalarının incelenmesi amacıyla 6 ay süreyle görevlendirilen 5 kişinin maaşlarının tarafımızdan ödenmesi hususunda mutabakat sağlanmıştır.

Türkiye aynı zamanda, Ahıska Türklerinin yerleşecekleri Ahıska bölgesinde geri dönüşü kolaylaştırıcı nitelikte uygun projeler gerçekleştirmeyi öngörmektedir. Proje planlamalarının yapılabilmesi için, dönüş yapacak Ahıska Türklerinin sayısı ve profilinin bilinmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda bir heyetimiz Azerbaycan'ı ziyaret etmiş, gerek Azeri yetkililer, gerek Ahıskalı soydaşlarımız ile görüşmelerde bulunmuştur. Aynı heyetimizin önümüzdeki günlerde Gürcistan'a da benzer bir ziyaret gerçekleştirmesi öngörülmektedir.

Öte yandan, Ahıskalı Türklerin kurdukları derneklerin de Gürcistan makamları ve AK organlarıyla temaslarını teminen tarafımızdan gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

5. Muhakkak ki Ahıska Türklerinin sorunları bizim de sorunumuzdur. Türkiye, bu insani davanın hem ikili hem de uluslararası düzeyde takipçisidir.

Ülkemiz bu konunun Gürcistan'la ikili gündeminin yanında, uluslararası platformlarda da canlı tutulması ve Ahıska Sivil Toplum Örgütü temsilcilerinin bu platformlardaki görünürlüğünün artırılması çalışmalarına destek vermektedir.

Bu çerçevede, Ahıska Türklerinin kurdukları dernekler desteklenmekte ve temaslarımız her düzeyde devam ettirilmektedir. Nitekim, Ekim ayı içerisinde ülkemizi ziyaret eden Dünya Ahıska Türkleri Birliği (DATÜB) temsilcileri her düzeyde kabul edilmiş ve geri dönüş konusu kendileriyle kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

6. YÖK Başkanlığınca diploma denklik başvurularına ilişkin olarak, başvuru sahiplerinin uyruk kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti ve yabancı uyruklu olarak tutulduğu, ancak 11.07.1992 tarih ve 3835 sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun Kapsamında Türkiye'ye gelen ve eski Sovyetler Birliği'ni oluşturan Cumhuriyetlerdeki üniversitelerden almış oldukları diplomaların denklik işlemi için anılan Kurula başvuran Ahıska Türkü olduğunu beyan eden ve İçişleri Bakanlığınca Ahıska Türkü olarak T.C vatandaşlıkları teyid edilen yaklaşık 200 kişi adına diploma denklik belgesi düzenlendiği bildirilmiştir.

7. Ülkemizde göçmen statüsünde iskan edilmiş soydaşlarımızın eğitim ve öğretim çağındaki çocukları 14.11.2002 tarihli ve 24236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Göçmen İşçi Çocuklarının Eğitimine İlişkin Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde eğitim ve öğretimlerine devam etmektedirler.

Türkiye'de yaşamakla birlikte henüz vatandaşlık veya oturma izni almamış soydaşlarımızın çocuklarının herhangi bir sağlık sosyal güvencesi bulunmamaktadır. Ancak ülkemizde bu statüde bulunan soydaşlarımız kendilerine vatansız ve sığınmacı statüsü tanınması halinde 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olabilmekteler ve çocukları da 18 yaşını dolduruncaya kadar Sosyal Güvenlik Kurumu sağlık yardımlarından faydalandırılmaktadırlar.

8. Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı kurulduğu tarihten itibaren bünyesinde bir Ahıska Masası oluşturulmuş ve gerek Gürcistan'a geri dönüş süreci, gerekse de ülkemizde mukim Ahıska Türklerinin yaşadıkları sorunlar yakından takip edilmiştir.

Ahıska Türklerinin Gürcistan'a geri dönüş sürecinde ülkemizin ilgili kurumlarının eşgüdümünün sağlanması amacıyla 20 Eylül 2011 tarihinde Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığında ilgili kurumlarımızın temsilcilerinin katılımıyla bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiş ve toplantı nihayetinde alınan kararlar gereği sürecin koordinasyonu ve sekreteryaya görevleri anılan Başkanlıkta olmak üzere Gürcistan ve Ahıska Türklerinin yoğun olarak yaşadıkları Azerbaycan'a heyet ziyaretleri yapılması öngörülmüştür. Azerbaycan ziyareti Aralık ayında gerçekleştirilmiş olup, Gürcistan ziyaretinin planlama süreci devam etmektedir.

Öte yandan, çeşitli yollarla ülkemize gelmiş ve çalışma ve oturma izinleri, diploma denkliği ve vatandaşlık alma gibi konularda sorunlar yaşayan Ahıska Türklerinin sorunlarının çözümünü temin için 1992 yılında çıkan "Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskânına Dair" 3835 sayılı Kanunun 2. Maddesinde kurulması öngörülen üst komisyonun anılan

Başkanlık koordinasyonunda oluşturulması için Başbakanlık'tan görevlendirme talep edilmiştir.

9. Ahıska Türklerinin anavatana dönüşleri ve entegrasyonlarına ilişkin yasa taslağı, 11 Temmuz 2007'de Gürcistan Parlamentosu'nda kabul edilmiş ve Cumhurbaşkanı Saakaşvili tarafından imzalanarak yasalaşmıştır.

Dönüş yasası, Ahıska Türklerinin anavatana dönüşü imkan sağlayacak olması bakımından önemli bir aşamayı teşkil etmiştir.

Bununla birlikte başvuruların yapılmasının öngörüldüğü 2008 yılında Gürcistan'da, önce yılın ilk yarısında yaşanan iki seçim süreci, daha sonra da Ağustos 2008'de RF'yla meydana gelen çatışma, Yasa'nın etkin bir şekilde uygulanmasını engellemiştir.

Konu tarafımızdan o tarihten bu yana gerek ikili düzeyde Gürcistan makamları nezdinde gerek Avrupa Konseyi çerçevesinde yakından takip edilmiş ve sağlıklı işlemesi için gerekli girişim ve telkinlerde bulunulmuştur.

Bu çerçevede, tarafımızdan da yapılan girişimler neticesinde Gürcistan Parlamentosu tarafından iki ayrı düzenlemeyle Yasa kapsamındaki başvuru süresi son olarak 1 Ocak 2010 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ek:1

**1991 YILI İTİBARIYLA VATANDAŞLIĞIMIZA ALINAN
AHISKA TÜRKLERİ**

KARAR YILI	SAYI
1991	2
1994	2
1995	1
1996	1
1999	1
2000	7
2001	353
2002	1.215
2003	826
2004	2.404
2005	1.182
2006	827
2007	529
2008	582
2009	6.050
2010	5.365
2011	180
TOPLAM	19.527